

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

**СИЛАБУС Атестація (кваліфікаційний іспит)
(Методичні рекомендації)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Політика навчальної дисципліни
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	АТЕСТАЦІЯ (ДИПЛОМНА РОБОТА) ЗАХИСТ
Освітня програма	«Психологія»
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні і поведінкові науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Нормативна
Курс / семестр	4 / 8
Розподіл за видами занять та годинами навчання	1,5 кредити ЄКТС (45 годин)
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного Навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
2. Опис дисципліни	
Анотація до курсу	<p>Атестація здобувачів вищої освіти — випускників за освітнім рівнем бакалавра здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення теоретичної та практичної частини навчання за відповідним освітнім рівнем з метою встановлення фактичної відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Психологія».</p> <p>Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і освітньо-професійною програмою «Реабілітаційна психологія» підготовки фахівців. Для проведення атестації випускників створюються Екзаменаційна комісія, строк повноважень якої становить один календарний рік. Формування, організацію роботи та контроль за діяльністю Екзаменаційної комісії здійснює ректор університету. Студенти стаціонарної форми навчання складають іспит та захищають бакалаврську (дипломну) роботу. Функціями та завданнями проведення Атестації є: – комплексна перевірка й оцінка науково-теоретичної та практичної фахової підготовки студентів-випускників з метою встановлення відповідності їх кваліфікаційного рівня вимогам Стандарту вищої освіти, освітньо-професійних програм, навчальним планам і програмам підготовки; – прийняття рішення про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації («Психолог») та видачу диплома; – розробка пропозицій щодо поліпшення якості підготовки фахівців зі спеціальності 053 «Психологія»; – вирішення питань про надання рекомендацій випускникам щодо впровадження та публікації результатів наукових досліджень. Комплексний державний екзамен проводиться як комплексна перевірка знань студентів з таких навчальних дисциплін:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна психологія 2. Вікова психологія. 3. Соціальна психологія. 4. Психологічне консультування. <p>Зміст кваліфікаційних завдань, що виносяться на комплексний державний екзамен, орієнтується на</p>

	<p>діагностику рівня опанування бакалавром професійних компетентностей, що визначені у Стандарті вищої освіти, а також засобах діагностики якості вищої освіти. Комплексний державний екзамен повинен визначати рівень засвоєння студентами матеріалів наведених вище фахових дисциплін, уміння самостійно аналізувати проблемні ситуації та формувати системний підхід до їх розв'язання, активно використовувати набуті знання у своїй професійній діяльності, здатність пропонувати системні рішення із розробленням інформаційних технологій та засобів підтримки розв'язання складних практично важливих проблем із застосуванням методик врахування комплексних та невизначених обставин.</p>
<p>Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності :</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організувати, координувати, контролювати оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів у сфері психології.</p>

	<p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології .</p> <p>СК2.Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4.Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК8. Навички міжособистісної взаємодії, володіння соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР3.Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч.з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР4.Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР10.Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p>

3. Організація атестації

№ з/п	Тема, план	Термін виконання	Кількість годин
1	Ознайомлення з Програмою комплексного державного екзамену, яка оприлюднюється на інформаційних стендах та на сайті кафедр, факультету	Не пізніше ніж за півроку до початку атестації.	0,5
2	Самостійне опрацювання питань з психології, включених у Програму комплексного державного екзамену	Протягом навчального року	44
3	Ознайомлення з Графіком роботи ЕК та розподілом студентів за екзаменаційними групами (за розпорядженням декана факультету)	Не пізніше ніж за місяць до початку роботи ЕК.	0,5

4	Оглядові лекції з навчальних дисциплін, включених до Програми комплексного державного екзамену	Травень 2023р.	Окремо за навчальним планом
5	Консультації перед екзаменом	Червень 2023р.	Окремо за навчальним планом
6	Складання екзамену під час роботи Екзаменаційної комісії	Червень 2023р.	Окремо за навчальним планом

4. Система оцінювання ОК

Загальна система оцінювання
ОК

Критерії оцінювання знань студентів

з комплексного іспиту професійно-орієнтованого блоку дисциплін

Державний комплексний екзамен професійно-орієнтованого блоку дисциплін (КОМПЛЕКСНИЙ ЕКЗАМЕН З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН) охоплює питання блоку чотирьох обов'язкових дисциплін з циклу загальної підготовки бакалаврів (Спеціальність 053 Психологія), зокрема:

1. Загальна психологія
2. Вікова психологія.
3. Соціальна психологія.
4. Психологічне консультування.
5. Реабілітаційна психологія

Критерії оцінювання питань у білеті

Питання №1 – максимальна сума – 25 балів.

Питання №2 – максимальна сума – 25 балів.

Питання №3 – максимальна сума – 25 балів.

Питання №4 – максимальна сума – 25 балів.

Максимальна кількість балів (в сумі) - 100 балів.

Орієнтиром для визначення критеріїв оцінювання є **Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за відповідь на питання білету	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (пояснення)
22 - 25	A	відмінно
18 - 21	B	дуже добре
14 - 17	C	добре
10 - 13	D	задовільно
6 - 9	E	задовільно (достатньо)
0 - 5	FX	незадовільно

В основу системи оцінювання знань студентів закладені наступні критерії:

- 1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;
- 2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам психологічної науки, відповідність інформації, що зберігається в базі психологічних знань (навчальної дисципліни);
- 3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній

дисципліні та вміння його вербалізувати.

Відповіді на кожне питання (усний формат) оцінюються у відповідність до такої градації:

22 - 25 балів (А - відмінно) – наявність правильної, вичерпної відповіді на питання білету.

Знання осмислені, що виявляється у адекватності їх розуміння та пояснення.

Притаманне рефлексивне осмислення вивченого матеріалу.

Студент чітко і грамотно відповідає на додаткові питання членів ЕК.

18 - 21 балів (В - добре) – наявність у студента знань, які він в основному розуміє, усвідомлює та вміє інтерпретувати. Рівень знань вище середнього. Відповідь є правильною, хоча не характеризується повнотою в інтерпретації та поясненні тих чи інших психологічних феноменів. Мають місце несуттєві помилки у поясненні психологічних феноменів.

Студент володіє категоріальним апаратом науки, проте не на всі додаткові питання членів ЕК може відповісти.

14 – 17 балів (С - добре) – наявність відповіді на питання білету, яке, однак, не у повній мірі висвітлене. Мають місце суттєві помилки у поясненні психологічних феноменів.

Знання характеризуються адекватністю, проте частково є усвідомленими (за формою відповіді може, пояснити смисл не може; чи не може навести приклад для підтвердження свого розуміння теоретичного матеріалу).

10 - 13 балів (D - задовільно) – наявність у студента фрагментарних знань, що включають часткову відповідь на питання білету, яке він недостатньо розуміє та усвідомлює. Має місце значна кількість помилок. Слабка осмисленість знань, розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння її вербалізувати.

Відповіді на додаткові запитання носять нечіткий, розпливчастий характер, що свідчить про слабе володіння студентом категоріального апарату психологічної науки, недостатню адекватність знань.

6 - 9 балів (Е - задовільно) – відсутність у студента знань – відповіді на питання білету, або неправильна відповідь на питання білету. Проте студент може відповісти на ряд додаткових

питань з програмових вимог навчального курсу дисципліни, з якої здає іспит. Виконання задовольняє мінімальним критеріям.

0 - 5 балів (FX - незадовільно) - відсутність у студента знань (відповіді на питання білету), відсутність відповіді на питання, або мають місце грубі помилки при відповіді на основні та додаткові питання.

На додаткові питання (з програмових вимог навчального курсу дисципліни, з якої здає іспит) відповідає фрагментарно, неосмислено, або відмовляється відповідати.

6. Структура курсу

Структура кожного державного екзамену, а також послідовність і терміни проведення екзамену у разі поділу його на письмову, тестову та усну частини, порядок і форма перевірки знань студентів під час атестації встановлюються випусковою (випусковими) кафедрою і затверджуються вченою радою Інституту, факультету. Засідання Екзаменаційної комісії є відкритими і проводяться за участю більше ніж половини її складу та обов'язкової присутності голови Екзаменаційної комісії. Тривалість засідання не повинна перевищувати шести академічних годин на день. Тривалість усного державного екзамену одного студента, як правило, не повинна перевищувати 30 хвилин. При проведенні письмового державного екзамену за тестовим комплексним контрольним завданням на екзаменаційну групу виділяється не більше чотирьох годин. Повторне складання (перескладання) державного екзамену з метою підвищення оцінки не дозволяється. Якщо студент не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата складання екзамену під час роботи Екзаменаційної комісії. Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ, яким визначаються норми поведінки студентів і працівників університету <https://pnu.edu.ua/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83/>

Структура ОК

1. Визначення, мета та завдання психологічного консультування.
2. Специфічні особливості та види психологічного консультування.
3. Поняття про консультативний контакт і його особливості в різних психотерапевтичних напрямках.
4. Перенесення та контрперенесення в консультуванні: визначення, риси, причини, значення.
5. Загальна характеристика невербальних засобів консультативної взаємодії. Техніка дзеркального відображення невербальної поведінки клієнта.
6. Умови та чинники ефективності процесу консультування.
7. Морально-етичні принципи та відповідальність психолога-консультанта.
8. Основні вимоги до особистості консультанта. Модель ефективного консультанта.
9. Характеристика процесу консультування: оптимальна часова тривалість консультативних зустрічей (з урахуванням віку клієнтів), загальна кількість зустрічей, інтервал між бесідами тощо.
10. П'ятикрокова модель інтерв'ю: етапи, завдання консультанта, психотехнічне забезпечення.
11. Еклектична модель консультативного процесу, за Б.Е. Гілланом: завдання та психотехнічне забезпечення.
12. Особливості консультування тривожних клієнтів. Значення механізмів психологічного захисту.

Психологічне консультування

<p>Загальна психологія</p>	<ol style="list-style-type: none"> 13. Особливості консультування «немотивованих» клієнтів. 14. Особливості консультування у випадку смерті близької людини. 15. Особливості консультування клієнтів з депресіями і суїцидальними намірами. 16. Особливості консультування вороже налаштованих та агресивних клієнтів. 17. Елементи класичного психоаналізу в практиці психологічного консультування: процедури, техніки, опір та опрацювання механізмів психологічного захисту. 18. Характеристика консультативного процесу в руслі аналітичної психології К.Юнга. Вербальні й невербальні методи аналітично зорієнтованого психологічного консультування. 19. Основні поняття, психотехнічні прийоми та методи індивідуальної психології А.Адлера. 20. Поведінкове консультування: мета, особливості консультативного контакту, технічне забезпечення. 21. Гештальт-консультування: основні поняття, мета та психотехнічне забезпечення. 22. Трансактний аналіз: основні поняття, мета, сучасні психотехніки. 23. Раціонально-емотивне поведінкове консультування. Застосування АВСсхеми у практиці психологічного консультування. Когнітивний підхід до консультування. 24. Клієнт-центроване консультування. Характеристика недирективних методів роботи з клієнтами. 25. Особливості консультування клієнтів з екзистенційною проблематикою, за Р. Меєм, І. Яломом, В. Франклом. <ol style="list-style-type: none"> 1. Свідомість людини. Базові складові свідомості: понятійні знання, самосвідомість, цілепокладання, ставлення. Підсвідомі й несвідомі феномени у психіці людини. 2. Предмет загальної психології. Місце психології в системі наук та місце загальної психології в структурі психологічних знань. 3. Психофізіологічна проблема (співвідношення мозку і психіки). Зв'язок мозку і психіки за принципом кодування інформації. 4. Електричні подразнення (вживлені електроди) та електроенцефалограма (ЕЕГ) як методи вивчення мозку і психіки. 5. Вплив на мозок і психіку людини психотропних речовин. 6. Функції, види та властивості уваги. 7. Відчуття. Рецептор. Аналізатор. Перекодування в аналізаторі. Модальність відчуття. Синестезія. 8. Екстероцептивні відчуття. Дистантні і контактні відчуття. 9. Інтероцептивні відчуття. Органічні і пропріоцептивні відчуття. 10. Предметність (об'ємність) сприймання та її фактори (перспективне скорочення, перекривання, розподіл світла й тіней, повітряна перспектива, руховий паралакс). 11. Структурність сприймання та її фактори (перепади світла й тіней та забарвлень, близькість, подібність, плавність, неперервність, завершеність, простота, симетричність). 12. Цілісність сприймання. Сенсомоторна схема. Перцептивна модель. 13. Уява. Уявлення. Фантазія. 14. Функціональна сутність інтелекту і мислення. 15. Наочно-дійове мислення. Наочно-образне мислення. 16. Пам'ять. Види і процеси пам'яті (мнемічні).
----------------------------	--

Соціальна психологія	<p>17. Емоція. Основні і самостійні емоції. Афект. Настрій.</p> <p>18. Задатки і здібності особистості.</p> <p>19. Темперамент особистості. Психологічні властивості темпераменту.</p> <p>20. Конституційно-антропометрична концепція Е. Кречмера.</p> <p>21. Конституційно-антропометричні концепції У. Шелдона.</p> <p>22. Мотиваційна динаміка стосунків між особистістю і тоталітарним режимом. Конформізм і його види. «Втеча в Натопв».</p> <p>23. Основна проблема людини у екзистенціалізмі. «Втеча від Абсурду». Позиція «Всупереч Абсурду».</p> <p>24. Основний психологічний зміст характеру особистості.</p> <p>25. Діяльність як спосіб існування людини. Самоактуалізація особистості (А. Маслоу).</p> <p>1. Предмет і завдання соціальної психології. Функції соціальної психології. Ознаки сучасної соціальної психології.</p> <p>2. Поняття «соціально-психологічного простору», «соціально-психологічних явищ» та «соціально-психологічної реальності» у соціальній психології.</p> <p>3. Основні методи соціальної психології.</p> <p>4. Статус особистості у структурі міжособистісних відносин. Складові статусу особистості: авторитет, престиж. Поняття «позиція особистості».</p> <p>5. Роль як реалізація статусу і позиції особистості. Соціальна роль. Класифікації ролей (Дж. Міда, Т. Парсонса, Дж. Морено).</p> <p>6. Поняття соціалізації особистості. Соціалізація як інкультурація. Соціалізація як інтерналізація. Соціалізація як адаптація. Соціалізація як конструювання соціальності.</p> <p>7. Критерії соціалізованості особистості. Ресоціалізація особистості. Асоціальна поведінка. Відхильна поведінка (девіантна, делінквентна, адекватна).</p> <p>8. Соціальні інститути соціалізації. Засоби соціалізації (традиційний, інституційний, міжособистісний, рефлексивний, стилізований).</p> <p>9. Чинники та механізми соціалізації (наслідування, навіювання, соціальна фасилітація, чутки, інтеріоризація, рефлексія тощо). Форми соціалізації (цілеспрямована і стихійна).</p> <p>10. Теорії соціалізації: біогенетичний, соціогенетичний, соціоекологічний (У. Бронфенбреннер), психоаналітичний підходи.</p> <p>11. Формування Я-концепції: фактори і механізми. Взаємозв'язок «активного» і «рефлексивного Я». Мотив самопідсилення, мотив самопізнання. Фактори, що визначають формування уявлень про «Я», механізми (К. Герген).</p> <p>12. Механізми соціальної регуляції поведінки: зовнішні і внутрішні; соціальні норми, соціальні установки (аттюдоди), цінності, ціннісні орієнтації.</p> <p>13. Міжособистісна комунікація: комунікатор, реципієнт. Бар'єри спілкування. Функції спілкування. Моделі комунікації: низхідна і висхідна комунікація.</p> <p>14. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту. Специфіка, показники.</p> <p>15. Поняття «атракція» (потяг), соціальна фасилітація, соціальна інгібіція, конформність підпорядкування, когнітивна реінтеграція як форми соціального впливу. Експерименти С. Мілгрема.</p>
----------------------	--

16. Поняття «соціальна перцепція». Соціально-психологічні механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, емпатія, стереотипізація, рефлексія, каузальна атрибуція. Феномен «еґоцентричного приписування». Типи атрибуції: особистісна, об'єктна, обставинна.

17. Поняття про міжособистісні стосунки: соціальні стосунки, формальні і неформальні взаємини, соціальний контроль, офіційні взаємини, особистісні стосунки. Теорія «людських відносин» Е. Мейо.

18. Соціально-психологічні характеристики малої групи. Класифікація малих груп.

19. Нормативна поведінка. Групові норми. Груповий конформізм. Нонконформна поведінка.

20. Поняття «соціально-психологічного клімату колективу». Показники СПК та чинники успішності міжособистісних стосунків у колективі. Поняття мобінгу і булінгу.

21. Групова сумісність і згуртованість. Визначення індексу згуртованості групи.

22. Стадії формування згуртованої групи. Ознаки згуртованості.

23. Конфлікти. Типи конфліктів: між особистістю і групою, внутрігрупові, міжгрупові. Функції конфліктів.

24. Великі групи. Суттєві ознаки великих груп. Структура великих груп. Види великих груп.

25. Масові явища у великих групах: громадська думка, суспільні настрої, масові настрої, мода, чутки, паніка.

1. Предмет, завдання, структура та методи вікової психології.

2. Методологічні проблеми вікової психології.

3. Поняття про розвиток, дозрівання і ріст.

4. Принципи, закономірності, критерії та фактори психічного розвитку.

5. Поняття про вік. Основні підходи та критерії вікової періодизації (К. Бюлер, Б. Заззо, З. Фройд, Л. Кольберг, Е. Еріксон, Ж. Піаже, Л.С. Виготський, Д.Б. Ельконін та ін.).

6. Передумови виникнення дитячої психології як самостійної науки (І.Ф. Герберт, К.Д. Ушинський, У. Джеймс, Г. Мюнстенберг, В. Прейер та ін.).

7. Виникнення та розвиток вікової психології на початку ХХ століття (Ст. Холл, Д. Селі, В. Штерн, Е. Клапаред, К. Бюлер, Ш. Бюлер та ін.).

8. Біологічний підхід до розвитку (теорія рекапітуляції Ст. Холла, теорія дозрівання А. Гезелла, етологічна теорія К. Лоренца).

9. Психодинамічний підхід до розвитку (теорія психосексуального розвитку З. Фрейда, психосоціальна теорія Е. Еріксона).

10. Біхевіористський підхід до розвитку (теорія оперантного зумовлення Б. Скіннера, соціально-когнітивна теорія А. Бандури).

11. Когнітивно-генетичний підхід до розвитку (теорія розвитку дитячого інтелекту Ж. Піаже).

12. Контекстуальний підхід до розвитку (культурно-історична теорія Л.С. Виготського, теорія екологічних систем У. Бронфенбренера).

13. Теорія конвергенції В. Штерна. Теорія морального розвитку Л. Кольберга.

14. Теорії розвитку у вітчизняній психології (С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонт'єв, О.В. Запорожець, Б.Г. Ананьєв, П.Я. Гальперін, А.В. Петровський, Д.Б. Ельконін, Г.С. Костюк та ін.).

Вікова психологія

Реабілітаційна психологія

- 15. Взаємозв'язок навчання та розвитку особистості: основні концепції (Е. Торндайк, Ж. Піаже, Л.С. Виготський).
- 16. Пренатальний ріст та розвиток дитини. Вплив зовнішнього середовища на пренатальний розвиток дитини. Криза народження.
- 17. Загальна характеристика психічного розвитку дітей немовлячого періоду: соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, особистісні новоутворення. Криза 1-го року життя.
- 18. Особливості пізнавальної сфери в ранньому віці: сприймання, увага, пам'ять, мислення. Становлення Я-концепції у ранньому віці. Криза 3-х років.
- 19. Готовність дитини до навчання у школі: основні критерії. Криза семи років.
- 20. Навчання та когнітивний розвиток у молодшому шкільному віці. Причини та шляхи подолання шкільної неспішності.
- 21. Особливості психічного та особистісного розвитку в підлітковому віці. Моральний розвиток у підлітковому віці (Л. Кольберг, Л.І. Божович).
- 22. Особливості психічного та особистісного розвитку в ранній юності. Внутрішня позиція і формування життєвих планів, особистісне та професійне самовизначення.
- 23. Психосоціальний розвиток у період ранньої дорослості. Професійна підготовка та вибір професійного шляху у ранньому дорослому віці.
- 24. Середня дорослість: особливості емоційного та когнітивного розвитку. Причини та наслідки кризи середнього віку.
- 25. Загальна характеристика періоду пізньої зрілості. Особистісний та соціальний розвиток у похилому віці. Екзистенційна криза: шляхи подолання.

- 1. Реабілітація як система. Принципи реабілітації: організаційні, технологічні та методологічні.
- 2. Реабілітація як процес. Комплексний та системний характер реабілітаційного процесу. Соціальна сутність реабілітаційного процесу.
- 3. Реабілітаційна психологія: мета і завдання, зв'язок з іншими дисциплінами.
- 4. Модель особистості реабілітаційного психолога, професійні функції та вимоги.
- 5. Використання методів психологічної допомоги при реабілітації.
- 6. Особливості самопомоги при реабілітації.
- 7. Мотиваційні проблеми та їхні наслідки при депресивних розладах.
- 8. Мотивація людини до реабілітації.
- 9. Реабілітаційний потенціал особистості.
- 10. Стадії реабілітаційного процесу. Характеристика стадій відновлення.
- 11. Основні принципи виконання програми реабілітації.
- 12. Етапи визначення реабілітаційної програми.
- 13. Вікові особливості та їх врахування при плануванні реабілітаційного процесу.
- 14. Види реабілітаційних програм та умови їх проведення.
- 15. Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб.
- 16. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей різних вікових категорій.
- 17. Основні завдання психологічної реабілітації людей з обмеженими можливостями.

	<p>18. Травми пережитого насильства. Зміст та сутність реабілітації з жертвами насилля та причин, що зумовлюють її необхідність.</p> <p>19. Особливості реабілітації залежностей. Підходи, напрямки та принципи реабілітації осіб з патологічними залежностями.</p> <p>20. Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Методи та техніки психологічної допомоги у роботі з внутрішньо переміщеними особами.</p> <p>21. Зміст психологічної допомоги дітям з тимчасово переселених родин. Напрямки роботи фахівця психологічного профілю з дітьми з тимчасово переселених родин.</p> <p>22. Завдання, форми та основні етапи організації системи психологічної реабілітації військовослужбовців.</p> <p>23. Медико-психологічна реабілітація військовослужбовців з ПТСР та її методи. 24. Показання та протипоказання до проведення психологічної реабілітації військовослужбовців.</p> <p>25. Особливості психологічної профілактики професійного вигорання: рівні розгортання та ресурси професіонала.</p>
<p>Академічна доброчесність</p>	<p style="text-align: center;">7. Політика</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науководослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. - Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. - Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобіганняплагіату/</p>

Ресурсне забезпечення

До курсу «Психологічне консультування»

1. Москалець В.П. Персонологічні теорії особистості // Психологія особистості [Текст] : підручник. 2-е вид., перероблю і доп. Ів.- Франківськ: Нова Зоря, 2020. 436 с.
2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції [Текст] : навч. посібник. Рек. МОН. К. : Академ-видав, 2021. 336 с.
3. Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20907/1/opsykons.pdf> .
4. І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін [та ін.]. Консультативна психологія : підручник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014.
5. Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.- метод. Комплекс. Ів.-Франківськ: В-во ПрНУ, 2007.
6. Цільмак О. М. Психологічне консультування: Лекційний матеріал для здобувачів вищої освіти. Одеса: Електронне видання, 2020. 319 с. <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14696/Курс%20лекцій%20Психологічне%20консультування.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1-3. Київ, 2018. 208 с.
8. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульнорейтинговий курс: навч. посіб. Київ, 2015. 656 с. http://shron1.chtyvo.org.ua/Tsymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf

До курсу «Загальна психологія»

1. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2020. 564 с.
2. Москалець В. П. Загальна психологія: лекції для студентів спеціальності «психологія». Івано-Франківськ: Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2021. 240 с.
3. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 364 с.
4. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник. Київ-ІваноФранківськ: «Нова Зоря», 2020. 436 с.
5. Максименко С. Д., Зайчук В. О., Клименко В. В. та ін. Загальна психологія: підручник / за ред. С. Д. Максименка. Вінниця: «Нова книга», 2004. 704 с. 6. Савчин М. В. Загальна психологія: підручник. Київ: «Академія», 2018. 344 с.

До курсу «Соціальна психологія»

1. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностаї, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
2. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. Харків: «Контраст», 2019. 116 с.
3. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. 2-ге вид., випр. та доп. К., 2008. 688 с.
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія / Л. Е. Орбан-Лембрик : [Посібник]. - К. : Академвидав, 2003. 448 с.
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія / Л. Е. Орбан-Лембрик [Підручник] : у 2-х кн. Кн.1 Соціальна психологія особистості і спілкування. Чернівці : Книги - ХХІ, 2010. 464 с.
6. Історіографічні та методологічні координати теорій соціальної психології : [монографія] / [М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, М. М. Скорик, Н. В. Хазратова та ін.] ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 360 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm
7. Титаренко Т.М, Сучасна психологія особистості [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.academia.edu/31100016/>

8. Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. 495 с. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.academia.edu/31387056/>

До курсу «Вікова психологія»

1. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 376 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
3. Дзюба Т. М., Коваленко О. Г. Д Психологія дорослості з основами геронтопсихології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.М. Дзюба, О.Г. Коваленко; за ред. проф. В. Ф. Моргуна. П., 2013. – 172 с.
4. Ушакова І.М. Геронтопсихологія: підручник / І.М. Ушакова. Х.: НУЦЗУ, 2014. 236 с.
5. Кацавець Р. Вікова психологія [Текст]: навч.посібник: К.: Алерта, 2019. 112 с.
6. Вікова психологія: хрестоматія [Текст]: навч. Посібник. Упоряд.:Л. В. Долинська, Т. М. Лисянська та ін. Рек. МОН. К.: Каравела,2014. 488с.
7. Дептула, М., Поторська А., Борших Ш. Рання профілактика проблем психо-соціального розвитку і ризикованої поведінки дітей та молоді [Текст]: монографія. Бидгощ : Університету Казимира Великого, 2019. 158 с.
8. Савчин, М. В. Василенко Л. П. Вікова психологія [Текст] : навч. посібник. 3-є вид., доп. та перероб. К.: Академ-видав, 2017. 368 с.

До курсу «Реабілітаційна психологія»

1. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.
3. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. Київ, 2018. 236 с.
4. Дуб Віра. Реабілітаційна психологія: методичні матеріали до семінарських занять [для студентів ВНЗ]. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017. 92 с.
5. Кошова І. В. Основи психологічної реабілітації: практикум. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 89 с.
6. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 160 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Загальної та клінічної психології факультету психології
Викладач (і) Гостьові лектори	Доктор психологічних наук, професор Міщина Лариса Петрівна
Контактна інформація викладача	larisa.michucha@pnu.edu.ua

Викладач _____ **Лариса МІЩИХА**